

Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының
«Түркістан қалалық орталық ауруханасы» шаруашылық
жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны
қызметкерлерінің жиналыс

Хаттамасы

Түркістан қаласы

« 14 » қараша 2024 ж.

Жиналыс төрағасы: С.А.Адбиев – басшы м.а.;
Хатшы: Б.Арысбай — аурухана психолог маманы;
Катысқандар: аурухананың бөлім менгерушілері, дәрігерлері, аға
мейіргері және мейіргерлері, әкімшілік қызметкерлері;

Күн тәртібінде:

**Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік
қағидалары жөнінде түсіндірме жұмыстары туралы (ҚР МҚІСҚА
19.10.2016 жылғы №12 бұйрығы).**

Күн тәртібіндегі мәселе бойынша аурухана заңгері Н.Жайсанбаев «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңы бойынша Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары жөнінде оқу түсіндірме жұмыстары жүргізілді.

Бүгінгі таңда елімізде қабылданып жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл келесі шаралар негізінде жүзеге асырылуда.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетімізді қалыптастыру басты мақсатымыз, болып табылады. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес нормативтік құқықтық актілердің жобаларына сыбайлас жемқорлыққа қарсы гылыми сараптама жүргізу, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сараптама жүргізу кезінде сыбайлас жемқорлық сипаты бар нормаларды анықтау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды қалыптастыруды және сақтау, қаржылық бакылау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер, мұдделер қақтығысын болдырмау және шешу, кәсіпкерлік саласында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп тексеру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын жою және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдар туралы ұлттық баяндаманы қалыптастыруды және жариялауды қамтиды.

Ішкі талдау жүргізу арқылы мемлекеттік органдар мен ұйымдар, квазимемлекеттік сектор субъектілері өз қызметіндегі нормативтік құқықтық актілердегі, сонымен қатар, ұйымдық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тауекелдерін анықтауға мүмкіндіктері бар.

Анықталған сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою немесе азайту арқылы ішкі талдау жүргізген субъект өзінің қызметіндегі әкімшілік кедергілер мен орын алуды мүмкін сыйбайлас жемқорлық сипатындағы құқық бұзушылықтардың алдын алады.

Аталған ішкі талдау «Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу» үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрагасының 2016 жылғы 19 казандагы № 12 бұйырымен жүзеге асырылады.

Ішкі талдаудың басты мақсаты сыйбайлас жемқорлық сипатындағы құқық бұзушылықтардың алдын алуды және берілген өкілеттіктердің тәуекелдерін барынша азайту болып табылады, оның нәтижелері бойынша сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауга ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөнінде шаралар қабылдайды.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау:

- 1) объективтілік;
  - 2) сенімділік;
  - 3) айқындылық;
  - 4) жан-жактылық;
- қағидаттарында жүргізіледі.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу тәртібі:

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісі басшысының, ол болмаған кезде — оның міндетін атқарушы не оныңлауазымын алмастыратын адамның шешімі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізуге негіз болып табылады.

Бұл ретте, осы Улгілік қағидаларда сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің басшылары деп мемлекеттік органның және оның ведомствосының, ұйымның басшылары, сондай-ақ олардың қызметіне ағымдағы басшылықты жүзеге асыратын квазимемлекеттік сектор субъектілерінін басшылары түсініледі.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісі құрылымдық бөлімшениң, ведомстваның, ведомствоға бағынысты ұйымның, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің аумақтық және оған теңестірілген бөлімшесінің (бұдан әрі — талдау объектісі) қызметі болып табылады.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдаудың талдау объектісі іске асыратын функциялардың санына және оның штат санына қарай құрылымдық бөлімше, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне імкі талдау жүргізуге үкілеттік берілген, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің бірінші басшысы айқындастын тұлға немесе оның шешімімен. құрылатын жұмыс тобы (бұдан әрі — жұмыс тобы) жүргізеді.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау субъектісі басшысының шешімі бойынша жұмыс тобының құрамына, сондай-ақ талдау нәтижелерін талқылауға және анықталған сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі ұсынымдарды іске асыру мониторингіне сыйбайлае жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау объектісінің жанынан болған жағдайда, қоғамдық кеңестің мүшелері, сондай-ақ, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың өзге де субъектілерінің мамандары және (немесе) сарапшылары тартылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы шеш мыйнадай.

1) қызметі, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауға жататын бөлімшениң атауы;

2) осы Үлгілік қағидалардың 11-тармағына сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жолдау;

3) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргіzetін құрылымдық бөлімше, лауазымды тұлға (лауазымды адамдар) немесе жұмыс тобының дербес құрамы туралы;

4) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаумен қамтитын кезең;

5) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу мерзімі;

6) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу және жұмыс нәтижелері үшін басшылық, үйлестіру және жаупкершілік жүктелетін сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің лауазымды адамы туралы акпаратты қамтиды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау 30 жұмыс күніне дейінгі мерзімде жүргізіледі.

Қажет болған жағдайда, осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген мерзім сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісі басшысының бұйрығы негізінде, 15 жұмыс күнінен аспайтын мерзімге ұзартылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жылына кемінде бір рет жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл жөніндегі уәкілетті орган талдау объектісінің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізген жағдайда, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау ол аяқталған күннен бастап бір жыл өткен соң жүргізіледі.

Осы тармақтың бірінші және екінші бөліктерінде көзделген мерзімдер осы Үлгілік қағидалардың 13-тармағында белгіленген жекелеген мәселелер бойынша жүргізілген, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің ішкі талдауларына қолданылмайды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) талдау объектісінің қызметін қорғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

Бөлімшениң қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілдіктер мен нормалар айқындалады.

Мынадай мәселелер талдау объектісінің ұйымдастыру басқарушылық қызметі деп түсініледі:

1) персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шалдыққан лауазымдарды айқындау;

2) мүдделер қақтығысын реттеу;

3) мемлекеттік қызметтер көрсету;

4) Рұқсать беру функцияларын іске асыру;

- 5) бақылау—тексеру функцияларын іске асыру;
- 6) бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу;
- 7) жеке және занды тұлғалармен шарттар жасасу;
- 8) акпараттық жүйелерді өзірлеу және пайдалану;
- 9) талдау обьектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындаитын өзге де мәселелер.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу мынадай кезеңдерді қамтиды:

- 1) осы Улгілік қағидалардың 11-тармағында көзделген бағыттарга сәйкес талдау обьекті туралы ақпаратты жинау және талдау;
- 2) осы Улгілік қағидалардың 18, 19, 20 және 21-тармақтарына сәйкес талдамалық анықтама дайындау;
- 3) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шалдыққан лауазымдарды олардың тізбесін калыптастыра отырып айқындау;
- 4) осы Улгілік қағидалардың 25-тармағына сәйкес бекітілген іс-шаралар жоспарына сәйкес, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою шараларын қабылдау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері

Нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған кезде, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау обьекті олардың бар екендігі туралы мәліметтерді тиісті уәкілетті органга (өзірлеушіге) жібереді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі ұсынымдар құқықтық мониторинг жүргізу кезінде қолданылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шалдыққан лауазымдардың тізбесін әдеп жөніндегі уәкілдер, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметтер және өзге құрылымдылық бөлімшелер немесе мемлекеттік органдардың, ұйымдардың және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу және оларға жол бермеу жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын тұлғалары сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шалдыққан лауазымдарды атқаратын Адамдармен жүйелі профилактикальқ жұмысты ұйымдастыру кезінде пайдаланады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелерін, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі алқалы, консультативтік-кеңесті органдарының отырыстарында жария талқылауға жол беріледі.

Іс-шаралар жоспарын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің басшысы талдамалық анықтамаға қол қойылған күннен бастап 10 жұмыс күнінен кешіктірмей бекітеді.

Талдамалық анықтама және іс-шаралар жоспары ол бекітілген күннен бастап 3 жұмыс күні ішінде қупиялылық режимін қамтамасыз етуді, қызметтік, коммерциялық немесе Қазақстан Республикасының Заңымен қоргалатын өзге де қупияны қоргау жөніндегі талаптардың сақталуын ескере отырып, сыбайлас жемқорлық тауекелдерін ішкі талдау субъектісінің интернет-ресурсында орналастырылады.

Талдамалық анықамаға қол қойылған күннен бастап бір жыл ішінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау қорытындылары бойынша енгізілген ұсынымдардың орындалуы туралы ақпаратты дайындау жолымен сыйбайлас жемқорлық құқық бұзықшылықтар жасауға ықпал етегін себептер мен жағдайларды жою мониторингі осы Үлгілік қағидаларға З-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жүргізіледі.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін імкі талдау қорытындылары бойынша енгізілген ұсынымдардың орындалуы туралы ақпарат 6 айда кемінде бір құпиялық режимін қамтамасыз етуді, қызметтік, коммерциялық немесе Қазақстан Республикасының заңмен қорғалатын өзге де құпияны қорғау жөніндегі талаптардың сақталуын ескере отырып, мемлекеттік органның, ұйымның, квазимемлекеттік сектор субъектісінің интернет-ресурсында орналастырылады.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жане сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша шығарылған ұсынымдарды орындау кезінде жобалық басқару тәсілдері қолданылуы мүмкін.

Жиналысты қорытындылай отырып, жиналыс төрағасы С.Абдиев сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізуді, алдағы уақытта сыйбайлас тәуекелдерін болдырмау бойынша жұмысты жандандыруды, кәсіпорында сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруды құқықтық тәрбиені жалпы рухани- адамгершілік тәрбиесімен сабактастықта жүргізуін басшылыққа алушы ұсынды.

Жиналыс төрағасы

Жиналыс хатшысы

С.Абдиев

Б.Арысбай

